

TORNA HÄLLESTAD
FASTIGHETS AB

FOKUS HÄLLESTAD

– vår by idag och imorgon

TORNA HÄLLESTAD

– bykänsla, engagemang och framtidstro

Bykänsla och engagemang. Det är två ord som säger mycket om Torna Hällestad. Ett tredje är framtidstro!

Här kan du läsa om Torna Hällestadbornas egna tankar om vår by: idéer och förslag, för nuet och framtiden. En samlad bild av vad vi som bor här tycker är viktigt. En vision för vårt Torna Hällestad.

”Vad vill ni i Torna Hällestad att kommunen gör för er?” Inför valet 2018 bjöd vi hit en grupp politiker från Lund. Efter mötet hängde den frågan kvar i luften. Ja, vad vill vi egentligen? För att ta reda på det kom projektet Fokus Hällestad till.

Under två års tid har Fokus Hällestad samlat in bybornas åsikter inom en rad olika områden. På initiativ av Torna Hällestad Fastighetsbolag AB, med ekonomiskt stöd från EU via Leader Lundaland.

Här är resultatet.* Läs och tyck till! Läs hur du kan vara med och bidra. Läs om hur vår väg framåt tillsammans kan se ut.

Vi ses!

TORNA HÄLLESTAD
FASTIGHETS AB

*EN KORTVERSION. HELA RESULTATET FINNS ATT LÄSA I RAPPORTEN
”EN VISION FÖR TORNA HÄLLESTAD” PÅ THFAB.SE

Så här vill vi att vårt Torna Hällestad ska bli

Följande beskrivning är en vision över hur det är att leva och verka i ett framtida Torna Hällestad. Beskrivningen baserar sig helt och hållet på de tankar, idéer och förslag som Fokus Hällestad samlat in från byborna.

En by som håller samman

Torna Hällestads unika bykänsla lever vidare och utvecklas med tiden och människorna. Torna Hällestadborna vill göra saker i och i anslutning till byn och vara delaktiga i vad som händer. Det märks på många aktiva medlemmar i Tolvan, Idrottsföreningen och föräldrakooperativet och ett spritt ägande i byns fastighetsbolag. Sammanhållningen och gemenskapen i byn är stark och hittar även nya former, som till exempel delade kontorsplatser och nya möjligheter att arrangera stora och små möten på hemmaplan.

En by som växer försiktigt

Torna Hällestad växer med nya bostäder och fler invånare – men endast försiktigt och sakta över tid så att bykarak-
tären bibehålls. Vid kyrkan är den ombyggda parkeringen en bra knutpunkt för att röra sig mellan olika delar av byn. Platsen binder samman Söderkroken-Åsvägen-Byvägen som en säker och tillgänglig passage för alla åldrar.

En by för aktiviteter och möten

Det finns flera populära träffpunkter i byn där det är lätt att samlas och umgås. Tolvan erbjuder en intim lokal för kultur och umgänge. Lanthandeln har en central position för den som vill handla och äta, men är också ett center för byns näringsliv. Lekplatsen mitt i byn älskas av barnen och är även en populär plats för ungdomarna att hänga vid. Det förnyade Tornavallen är ett nav för en rad aktiviteter inom idrott, kultur, natur och rekreation – inte minst genom multihuset med sin flexibla hall för olika verksamheter.

En by för att bo och verka i för alla

Torna Hällestad är en by för alla åldrar och skeden i livet. Fler olika former av boende bidrar till en större rörlighet inom byn. Anpassade bostäder gör till exempel att fler äldre kan bo kvar i byn, samtidigt som fler barnfamiljer kan flytta hit. Skola och förskola välkomnar nya barnkullar varje år. Det lokala näringslivet är livfullt och kretsar kring natur,

kultur, livsmedel och mat och dryck. Företagarföreningen och flera andra nätverk gör det lätt att samarbeta och utbyta erfarenheter.

I Torna Hällestad kan man leva och verka utan tillgång till egen bil. De goda kommunikationerna bidrar till byns utveckling.

En by nära naturen

De fantastiska naturvärdena i och omkring byn bidrar starkt till att många vill bo i och besöka Torna Hällestad.

Närheten till naturen präglar livet i byn på många sätt, och byborna värnar om den. Med fina leder och stigar som ansluter till byn är promenader, friluftsliv, utbildning och träning inom räckhåll varje dag. Ett rikt utbud av närproducerad mat, gemensamhetsodlingar och ett starkt engagemang för naturvård förstärker symbiosen mellan människa, samhälle och natur.

Vår väg framåt – från vision till verklighet

En summering av Torna Hällestadbornas förslag och idéer för byns utveckling och framtid.

”Hur kan vi tillsammans bevara och utveckla Torna Hällestad till en hållbar, heterogen och attraktiv plats att leva på?”

Den frågan har varit vägledande för Fokus Hällestad från start till mål. Det vill säga: hur ser den väg ut som bit för bit för oss närmare vår gemensamma vision om Torna Hällestad?

Under arbetet med att samla in Torna Hällestadbornas idéer och förslag har Fokus Hällestad ringat in tre huvudområden:

- 1) En öppen och tillgänglig by
- 2) Nya Tornavallen med multihus
- 3) Nätverk, dialog och aktiviteter

FAKTA/FOKUS HÄLLESTAD

- Projektet Fokus Hällestad pågick mellan september 2018 och december 2020.
- Fokus Hällestad har drivits som ett lokalt utvecklingsprojekt av Torna Hällestad Fastighets AB i samverkan med ideella krafter i byn.
- Fokus Hällestad har genomförts med hjälp av ideellt arbete och projektstöd från EU, svenska staten och Lunds kommun genom Leader Lundaland.
- Torna Hällestadbornas tankar, idéer och förslag har samlats in genom bland annat stormöten, möten, dialoger, samtal och enkätundersökningar.
- Per Lindström, ordförande för Torna Hällestad Fastighets AB har varit projektledare med en styrgrupp där utöver Per Eva Broms, Johanna Grundström och Ola Mattisson ingått.
- Delprojektledare: Anders Dellson, Niklas Ernulf, Bengt Holmqvist, Pernilla Hyllenius, Elsa Innings, Torbjörn Malder, Andreas Malmqvist, Minna Mattisson, Jonas Morän och Erling Mårtensson.

*Barnens mullegunga i en gammal vresbok
– ett uppskattat utflyktsmål.*

Bygga och växa – med eftertanke

Det finns en samsyn om att befolkningen i byn gradvis behöver växa för att skapa fullgott underlag för skola, handel och anläggningar. Närmare var och hur snabbt byn bör växa råder det däremot delade meningar om.

Torna Hällestad behöver fler bostäder med större variation. Möjligheterna för äldre att flytta inom byn är idag begränsade och några boendeanternativ för yngre finns i stort sett inte alls.

Byn bör växa med eftertanke, så att vår unika bykaraktär kan bibehållas. De förtätningsområden som pekas ut av Lunds kommuns översiktsplan bör kunna användas väl för framtida bebyggelse.

Rörelse och trafik på bra sätt

Det är viktigt att kunna röra sig i byn på ett tryggt, säkert och bekvämt sätt. Miljöerna vid torget och runt skolan behöver förbättras. Problemen är flera: smala vägar, obefintliga gångbanor, tät och tung trafik och emellanåt höga hastigheter.

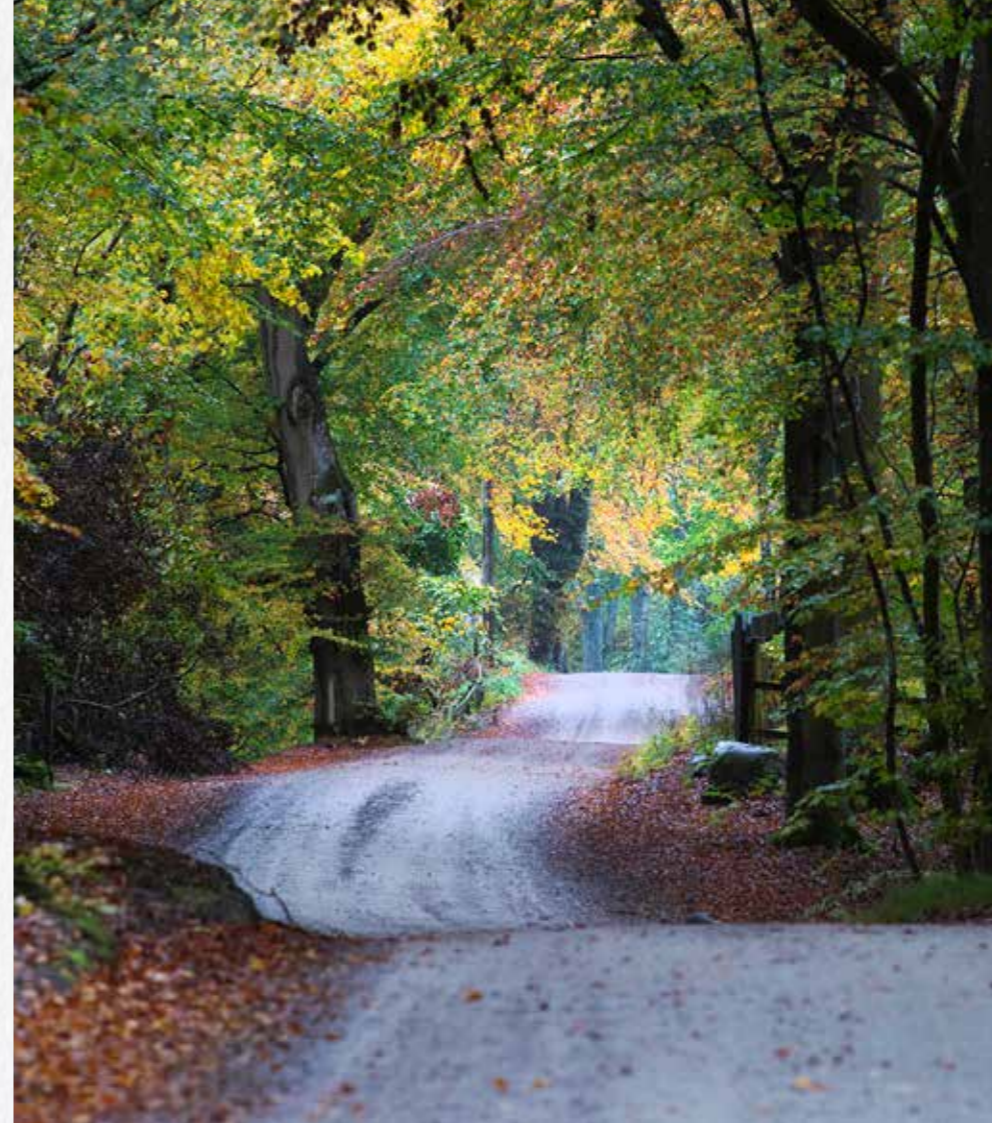
Nyckeln till förändring: effektiv dialog med rätt aktörer. Kyrkans ytor och parkering till exempel kan vävas samman med torget.

Byns angorings- och anslutningspunkter för olika slags trafik behöver utvecklas, för såväl kollektivtrafik och cykel som bil och godstransporter.

Skyltningen i byn behöver utökas och förbättras så att det blir lättare att hitta och röra sig.

FAKTA/ TORNA HÄLLESTAD

- Torna Hällestad har 962 invånare (2020) och en yta av 0,8 kvadratkilometer eller 80 hektar.
- De flesta bostäderna i byn utgörs av småhus.
- 81% av de som arbetar pendlar ut från byn, 54% av dessa har arbete inom Lunds kommun. 76 personer arbetspendlar in till Torna Hällestad.
- I Torna Hällestad finns 190 företag, varav 33 registrerade för flera anställda.

Göra mer för gång och cykel

Det ska vara lätt och inbjudande att ta sig fram till fots och med cykel i byn.

Flera av våra gång- och cykelvägar behöver rustas upp. Viktigast enligt en enkät bland byborna är trottoaren och cykelvägen utmed Byvägen mot Tornavallen, samt gångvägarna in till centrala byn från Åsvägen.

Cykelparkering med tryckluftspump vid Lanthandeln och bättre cykelförbindelser mot Dalby är två andra insatser vi kan arbeta vidare med.

Mer för barn och ungdomar

En hel del barn och ungdomar mellan 4 och 17 år har delat med sig av sina tankar om sin hemort inom ramen för Fokus Hällestad. Över lag trivs våra unga bra: de gillar sin by och inte minst sin skola. Viktigast är att kunna träffas och umgås i olika sammanhang. Flera av deras idéer och önskemål handlar om det och om möjligheter till fler aktiviteter.

Tre av de vanligaste förslagen till förbättringar från och för våra unga är fler bänkar runt om i byn, en grillplats med tak och bättre belysning. Gamla stationen, Björkensdal, spåret, skogen och Mullegungan är tips på bra nya bänkplatser, och den där grillplatsen med tak – varför inte vid lekplatsen?

Nya Tornavallen

Tornavallen har stor potential att bli en spännande samlingspunkt för många olika intressen och aktiviteter. Vår idrottsplats har ett strategiskt bra läge och är lättillgänglig för både bybor och besökande.

Här finns även stora ytor till förfogande. Förutom fotboll finns idag pumptrackbana, men förslag till utegym, grillplats, hundträningssanor och andra aktiviteter med mera har alla möjligheter att förverkligas.

Tornavallen ligger därtill i nära anslutning till flera av naturområdena kring byn, och kan bli en naturlig startpunkt för vandring, cykling, utflykt och exkursion. Genom utbyggda stråk kan Tornavallen också bli en anslutningspunkt till friluftsanläggningar som Skrylle.

Befintliga byggnader på Tornavallen är dock i dåligt skick och behöver rustas upp eller ersättas.

Multihus för aktiviteter

Ett förslag är att bygga ett nytt så kallat multihus i anslutning till Tornavallen. Ett multihus skulle såsom namnet antyder vara ett hus för många och mycket: idrott, aktiviteter, möten, kultur och friluftsliv.

Vårt multihus kan vara en hall, stor som en basketplan, med en flexibel yta inomhus som kan användas för idrotts- och kulturaktiviteter samt som större samlingslokal vid många olika möten och arrangemang.

Utöver själva hallen ska multihuset rymma gym, omklädningsrum, förvaringsmöjligheter för föreningar, utrymmen för möten med mera.

Ett förnyat Tornavallen med multihus kan bli avgörande för våra möjligheter att utveckla skolan och dess fritidsverksamhet. Ett första förslag på utformning av ett multihus finns framtaget.

Tornavallen

SKALA 1:1000
0 5 10 20 50 100
METER

Fest på Tolvan för hela byn.

Fler gemensamma forum

Torna Hällestadborna är engagerade i sin by och hur den kan utvecklas. Det finns en anda i byn av att ta tag i saker och genomföra dem. Det rör sig dock ofta om enskildas initiativ och handlingskraft. Därför skulle byn behöva fler och tydligare gemensamma forum och nätverk.

Forum och nätverk där olika idéer och initiativ kan presenteras, utvecklas och samordnas. Där vi kan se vilka kompetenser, resurser och kapaciteter vi har tillsammans. Där vi kan utbyta erfarenheter och inleda samarbeten med mera.

Kulturkvällen, vallborgs- och midsommarfirandet är exempel på gemensamma aktiviteter och evenemang av stor betydelse för sammanhållningen i byn. Vi behöver ett forum eller en struktur för att ta vara på engagemanget även kring dem – såväl som möjliga nya initiativ.

Företagsfrukostarna i byn ifjol, inom ramen för Fokus Hällestad, blev mycket uppskattade innan pandemin satte dem på paus. Låt oss återuppta dem så snart det blir möjligt.

Det finns även en önskan om fasta och/eller mobila kontorsplatser.

Fullsatt på företagsfrukost i Torna Hällestad Lanthandel.

Konstruktiv kommunikation

Byns utveckling och framtida möjligheter hänger nära ihop med att vi samverkar och samarbetar med olika externa parter utanför byn. Lunds kommun förstås, men även till exempel Skånetrafiken, Trafikverket och en rad andra myndigheter, organisationer och nätverk med flera.

För att kunna ha en konstruktiv och produktiv kommunikation över tid med dem behöver vi någon som kan föra vår talan: en kontaktyta, en dialogpartner, den eller dem man vänder sig till här i Torna Hällestad.

Starkare band med vår omgivning

Torna Hällestad har så mycket att erbjuda! Inte bara oss själva som bor här utan även vår omgivning och omvärld.

Vår by kan i högre grad än idag bli en naturlig utgångspunkt i kommunen för olika aktiviteter och en destination för besökare med olika intressen. Natur, kultur och mat är tre starka områden – men visst finns det fler.

Vi har fantastisk natur inpå knuten och omkring oss. Vi kan göra mer för att skydda och bevara den – och för att den ska bli tillgänglig för fler. Torna Hällestad kan komplettera och avlasta Skrylleområdet och erbjuda en anslutning till Biosfärområde Vombsjön och Romeleåsen.

Vi kan arbeta för att öka den biologiska mångfalden, till exempel hävda mark som riskerar växa igen genom bete och slåtter.

Vad händer nu?

Vi har en vision för vårt Torna Hällestad. Vi har massor av tankar, idéer och förslag på vad vi vill göra. Vi har satt bollar i rullning. Vi har en mängd möjligheter, aktiviteter och åtgärder att ta tag i. Hur går vi vidare?

Byalaget för arbetet vidare

Fokus Hällestad kom till för att ta reda på vad vi här i byn vill och hur vi ser på Torna Hällestads utveckling och framtid. Nu vet vi det. Nu behöver vi ett forum och en samlande kraft som kan föra arbetet vidare och göra idéer och förslag till verklighet. Där vi kan fortsätta dialogen tillsammans. Där vi kan samarbeta och organisera oss.

Vårt byalag kan bli precis ett sådant forum och en sådan kraft. När det en gång i tiden bildades (på 1970-talet) hade byalaget just den rollen, och arbetade progressivt och framgångsrikt för förbättringar i vad som då var en avfolkningsbygd.

Byalaget kan fungera som ett öppet forum för dialog och som samlingsplats för vårt gemensamma engagemang. Byalaget kan också vara den part som för byns talan gentemot kommunen, Skånetrafiken och andra externa parter. Ett sådant "pånyttfött" byalag skulle även garantera transparens och demokrati i processerna.

Men – ett sådant byalag kräver engagemang!

Vad vill du ska hända?

Det viktigaste svaret på frågan "Vad händer nu?" är en annan fråga: Vad vill **du** ska hända? Alla idéer och förslag om byns utveckling är ingenting utan engagemanget från oss bybor. Vad brinner du för? Har du fler idéer och förslag? Vill du vara med och få saker att hända? Hör av dig. Mejla. Kom till ett möte. (Kontaktuppgifter finns på nästa sida.) Byns framtid bygger vi tillsammans!

Mer information och kontakt

Läs hela rapporten "En vision för Torna Hällestad" på:

www.thfab.se

Kontakt:

info@thfab.se

Se även: www.torna-hallestad.se

LUNDALAND®

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden